

Kishíró

TORDASI

1997 december

ÖNKORMÁNYZATI LAP

VII. évfolyam 6. szám

*„Ha tehát a Fiú megszabadít
titeket, valóban szabadok lesztek.”*

– Jn 8,36

Ezzel a jézusi igével köszöntelek kedves olvasó, most karácsony közeledtével, őszintén kívánva ezt a szabadságot mindannyiunknak. A szabadság, a félreértéseket elkerülve, nem politikai fogalom, és remélem nem csupán történelmi, sokkal inkább a lélek, személyesebben, a te lelked állapotának a jelzője kellene hogy legyen. Ha belegondolok, ezek adták már Érte az életüket, de nem tudom, közülük megkóstolhatta-e valaki, és azt is látom, ma is nyomukban vagyunk, úgy értem abban, hogy mi is lemaradunk Róla. És ezzel nem akarom hős eleink emlékére lábbal tiporni, ne is érte úgy senki, inkább azt szeretném mondani, elég volt egyvalakinek meghalnia azért, hogy bárki, sőt, hogy mindenki szabad lehessen, valóságosan szabad, tevékenyen, kreatívan, építően szabad. Még mindig a lélek szabadságáról beszélek és nem gúnyolódok, mert van ilyen, és éppen ideje van így karácsony táján ezen elgondolkodni.

Most az az időszak zajlik megint, amikor nagyon sokan szájukra veszik Jézus nevét, főleg becézve, leginkább gyermekeik igazgatottságát fokozva, akik alig várják, hogy végre ajándékok után kutathassanak a karácsonyfa alatt az ünnep bódulatában. De alig vannak akik tudják, vagy gondolnak arra, hisznek abban, hogy e név említesekor milyen közel kerültek a megoldáshoz. Alig vannak, akik keresik, akik ellenállhatatlanul kíváncsiak az őszinte ünnep után, a valódi szeretet után. Félek sokan szeretnénk túl lenni rajta, esetleg elégedetlenkedve saját teljesítményükön az ajándékozás terén, mintha ez lenne a legfontosabb, vagy mintha ez lenne az ünnep mércéje. Talán sokan szeretnék túl lenni rajta, mert érzik, nagy és terhes képmutatással fog telni. Pedig a nagy dolog az lenne, ha az őszinteség nem csak idáig terjedne, hanem leleplezné karácsony előtt és karácsony után is a magadat nyugtató, lelkedet megköltöző színjátékot, amely nem enged tisztán, felhőtlenül

(Folytatás a 2. oldalon)

Ady Endre

Karácsony

*Harang csendül,
Ének zendül,
Messze zsong a hálaének,
Az én kedves kis falumban
Karácsonykor
Magába száll minden lélek.*

*Minden ember szeretettel
Borul földre imádkozni,
Az én kedves kis falumba
A Messiás
Boldogságot szokott hozni.*

*A templomba
Hosszú sorba
Indulnak el ifjak, vének,
Az én kedves kis falumban
Hálát adnak a magasság
Istenének.*

*Mintha itt lenn
A nagy Isten
Szent kegyelme sügna,
szállna,
Az én kedves kis falumban
Minden szívben
Csak szeretet lakik máma.*

*Bántja lelkem a nagy város
Durva zaja,
De jó volna ünnepelni
Oda haza.
De jó volna tiszta szívből*

*– Úgy mint régen –
Fohászkodni,
De jó volna megnyugodni.*

*De jó volna mindent, mindent
Elfeledni,
De jó volna játszadozó
Gyermek lenni.
Igaz hittel, gyermek szívvel
A világgal kibékülni,
Szeretethen üdvözülni.*

*Ha ez a szép rege
Igaz hitté válna,
Óh, de nagy boldogság
Szállna a világra.
Ez a gyarló ember
Ember lenne újra,
Talizmánya lenne
A szomorú útra.
Golgotha nem volna
Ez a földi élet,
Egy erő hatná át a nagy
Mindenséget,
Nem volna más vallás,
Nem volna, csak ennyi:
Imádni az Istent
És egymást szeretni...
Karácsonyi rege
Ha valóra válna,
Igazi boldogság
Szállna a világra.*

*Kellemes Karácsonyi ünnepeket
és eredményekben gazdag boldog új évet kíván:*

Tordas Község Önkormányzatának Képviselő-testülete

(Folytatás az 1. oldalról)

örülni, nem enged tisztán élni sem, „mert kötött a szerep”, vagyis rab vagy, sokkal súlyosabban, mintha a testedet vetnék börtönbe.

Korábban azt írtam, elég volt egyvalakinek meghalnia ahhoz, hogy szabad lehess, és azt is, hogy alig vannak akik tudják, hogy Jézus nevének említésekor a megoldást mondták ki. Mert nincs igazi ünnep, valódi öröm a lélek szabadsága nélkül. Vagy az ünnep nem más, mint a lélek szabadságának keresése, megemlékezés arról az időről, amikor ez még valóságos volt? Nem az az igazi ünnep, amikor arra emlékezünk, hogy a lélek szabadsága valósággá lett? Igaz, nincs a léleknek szabadsága a bűnök bocsánata nélkül, nincs bűnök bocsánata a bűnök megvallása nélkül, és nincs a bűnöknek megvallására erő Jézus nélkül, aki a Szabadító, aki különös módon a bűnök büntetését maga hordozta, vagyis helyetted lett egy mennyei perben bűnbak. És lehet, hogy úgy olvasod ezeket a sorokat, hogy közben lelkedben berzenkedsz, mondván „engem nem így neveltek”, vagy „íme, legalább összefoglalva látjuk a keresztyén tanítást”, de könnyebb ilyen kibúvókat keresni, mint a szabadulás valódi útját? Nem véletlen, hogy szilveszter körül cinkos pajkossággal teszel „soha meg nem tartásra ítélt” fogadalmakat, vagyis kényszeredetten nevelsz azon, hogy képtelen vagy újat kezdeni. A bűnvallás és a bocsánat ugyanis nem egyházi kifejezések, vagy ha már csak azok, akkor jaj nekünk!

És az is kiderült hát, hogy a karácsony egyáltalán nem egy csöpgőssé szelídített bibliai történet keretezte népi hagyomány, de nem is egy romantikus este, amikor kötelező jó kisfiúnak meg jó kislánynak lenni, hanem egy nap amely arra hivatott, hogy eléd idézze: azt amit saját erődből nem tudtál megszerezni, lelked szabadságát, azt ezen a napon hozta el neked az Isten Fia... „és ha a Fiú megszabadít titeket, valóban szabadok lesztek.” Ki adhat ennél nagyobb ajándékot neked?

A képviselő-testület jegyzőkönyvéből

A képviselő-testület október 30-án ülésezett, ahol az 1998 évi koncepciót tárgyalta ez évi költségvetés III. negyedévi zárása tükrében.

A képviselő-testület megállapította, hogy az 1997 évre tervezett feladatok végrehajtásának üteme, megvalósítása jó. Az év elején még visszafogottabb tervezés ellenére sok olyan, de a lakosság és a település életében fontos, feladatot oldottunk meg, amely meghatározó jelentőségű.

Az önkormányzat a gáz, az elektromos és telefon részvényei értékesítésével megteremtette a lehetőségét a nagyobb ütemű fejlesztésnek, egyben a szennyvízprogram jövő évi beindításának.

Mindezek mellett az iskolai oktatás szerkezeti átalakítását biztosítja azzal, hogy a ma már reális igényként és alapvető követelményként felvetődő számítógépes oktatás feltételeit megteremti.

Szükséges tovább folytatni az önkormányzat épületei karbantartását, a műemlékek védelmét.

Fel kell készülni államiségünk ezeréves évfordulójára, ami nem csupán az ünnepségsorozat előkészítését jelenti, hanem a község további fejlesztését is.

Pénzügyi lehetőségek függvényében szükséges gondolkodni a szennyvízprogram megvalósításáról, új óvoda építéséről, vagy a meglévő nagyobb arányú fejlesztéséről, múzeum kialakításáról, és általában a község további szépítéséről.

Mindezekhez, kivéve új óvoda építését, a költségvetésben rendelkezésre álló pénzeszközök, kellő összefogással és okos gazdálkodással, biztosíthatják a forrást.

A képviselő-testület napirenden kívüli döntéseiről az információkban olvashatnak.

A FALU JEGYZŐJE

Nem Eötvös József regényéről szeretnék írni, de óhatatlanul e klasszikus mű címe jutott eszembe, amikor legelőször hírért hallottam, hogy Tordas jegyzőjét – Márki Ferencet – kitüntették. És ki A FALU JEGYZŐJE valójában, aki mindenkit személyesen ismer és akút szinte mindenki ismer, aki először találkozik a faluba települőkkel, aki mindenkinél jobban ismeri az itt élő vállalkozókat, az itt működő intézményeket, a faluban élő elesetteket, akik nap mint nap segítségére, segélyekre várnak. Ő az, aki tud az újonnan születtekről, anyakönyvezi az ifjú házasokat és valamennyi halottat kikíséri – ha másként nem, hát gondolataival – a falu temetőjébe. Ő az aki mindet tud a falu múltjáról és a legutóbbit sejt a jövőről.

A kitüntetés mindig az elmúlt időben végzett tettek díszdobozba zárt összegzése, jelképe. Vajon mit rejt a mi falunk jegyzőjének kitüntetési díszdoboz?

Odakint nyirkos novemberi köd pereg, idebent a meleg szobában arra készülünk, hogy az elmúlt közel 30 évről beszélgessünk e kitüntetés ürügyén.

Október 23-án mint Tordas jegyzője magas elismerésben részesültél, amihez így előjáróban is őszintén gratulálok. Mi ez a kitüntetés?

– Ez a kitüntetés a Magyar Köztársaság Ezüst Érdemkeresztje, amit a helyi képviselő-testület javaslatára, a Fejér Megyei Közigazgatási Hivatal felterjesztésére a köztársaság elnökétől Göncz Árpádtól kaptam.

– Hol volt ez a nagy esemény?

– A belügyminisztérium ünnepségén,

Kuncze Gábor belügyminiszter úr adta át.

– Úgy gondolom, hogy hosszú tordasi jegyzői munkásságod összegzése és elismerése van ebben? Te is így látod ezt?

– Feltételezem, hogy a 27 évi közigazgatási munka és a településen végzett vb. titkári és jegyzői tevékenységemnek köszönhető ez a kitüntetés.

– Feri te eredendően nem vagy tordasi, mert az Alföldről települt családok sok évvel ezelőtt a faluba. Hogy találtál erre a településre és erre az életre szóló hivatásra?

– Sorkatonai szolgálatom letöltése után felkértek, hogy legyek a helyi KISZ

alapszervezet titkára. A szervezet nem alakult meg és nem is működött soha. Az akkori tanácselnök ajánlotta fel, hogy: Feri, ha nincs KISZ, akkor vállald el a végrehajtó bizottság titkári feladatait. Éreztem, hogy ebben van egy kis fantázia, mert érdekelt a munka, érdekesnek találtam és nem utolsó sorban itthon dolgozhatok, elvállaltam és így kerültem 1970-ben a tanácshoz.

– 1989-ig vb. titkárként, utána jegyzőként dolgoztál. Mennyiben változott ennek a munkának szerkezete és a tartalma?

– Tulajdonképpen csak nevében változott a funkció. Lényegében ugyanazt a feladatot látjuk el most is, talán a rendszerváltás óta szabadabban és az emberi alkotóképesség jobb kihasználásával dolgozhattunk az elmúlt 5–8 évben.

– Melyek azok az emlékek, eredmények amelyre a legszívesebben emlékszel vissza és mennyiben változott a falu ez időben?

– Én mindenre szívesen emlékszem vissza, ami ebben a faluban történt, legalábbis azóta amióta itt vagyok. Egy kicsit részének érzem magam annak, amilyenné vált a település és amilyen körülmények között élünk ma. Örömmel és büszkén vállalom mindazt a változást,

ami itt Tordason történt az elmúlt 20–25 évben.

– Konkrétabban?

– Nem is konkrét eredmények az érdekesek, mert nem egyedi eredményekről van szó, mert ez mindig egy község,

egy csapat munkája volt, aminek részesei voltak: a volt tanács vezetője és tagjai, később az önkormányzati polgármester és a képviselők. Természetesen úgy érzem, hogy talán egy kicsit az enyém is. Ami ebben a faluban látszik, azt egyedül megvalósítani nem lehetett. Az más kérdés, hogy kellett hozzá valaki, aki kicsit erőszakosan, kicsit rámenősen, de vitte a munkát előre.

– Manapság az emberek mennyiben tudják a munkátokat segíteni?

– Most is tudnának, de saját gondolataik, bajaik mellett egyre kevesebb az a tevékenység, amiben valóban be tud-

nának kapcsolódni, bár ma már nincs is szükség olyan nagyméretű összefogásra, mint a törpevízmű, a gázhálózat vagy az iskola építésein.

– Közeledik az ezredforduló! Mit vársz a jövőtől?

– Jobbat és többet, mint az elmúlt évektől! Az államiságunk ezredéves évfordulójára készülve: egy falumúzeum létrehozása, az általános iskolai oktatás feltételeinek javítása, a közúti hálózat továbbfejlesztése és ha az önkormányzat tervei és lehetőségei úgy alakulnak, akkor 2000-re még egy új óvoda létesítésére is sor kerülhet.

– Köszönöm e rövid beszélgetést. A kitüntetéshez még egyszer gratulálok, a további munkához jó egészséget és sok sikert kívánok!

Toman Ilona

„Ahhoz, hogy kiegyensúlyozott, önálló és szociális személyiség váljék valakiből, két dolog szükséges. Egyik az elfogadó közösség, a másik az érzelmi biztonság!”

(Buda Béla)

Egy gyermek üzenete szüleihez

Ne vegyél nekem dolgokat, amelyekre Te hiába vágytál! Ne érezz bűntudatot, ha nem tudsz megadni nekem mindent, amire fáj a fogam. Néha csak azért kérek valamit, hogy láthassam, hol a határ.

Add nekem az idődet!

Kérdezd meg, mi történt az iskolában! Beszéljess velem arról, hogy mit gondolok. Érdeklődj afelől, hogyan oldom meg feladataimat! Taníts engem a jóra, és mondd el, mi a rossz! Vitassuk meg terveinket! Bátoríts választásaimban! Dicsérd, ha megérdemlem! Terelj jó útra, ha tévedtem!

Higgy nekem, bízz bennem! Irányításoddal jó utat fogok választani. Ha magam mellett tudlak, nem csatlakozom bandákhoz, távoltartom magam az alkoholtól és a drogoktól. Magyarázd meg nekem a gyógyszerhasználat szabályait és figyelmeztess a droghasználat veszélyeire!

Szeress és hagyd, hogy szeresselek! Szeress akkor is, ha rossz vagyok! Mutasd ki szeretetedet még abban az esetben is, ha nem tetszik neked a viselkedésem!

Bocsáss meg nekem! Fejezd ki megértésedet tévedéseimkor! Add értésemre, hogy mindig van esély az újrakezdésre! Engedd meg, hogy tettemért én vállaljam a felelősséget! Javíts ki, mondd el, ha tévedtem, de sose tedd ezt mások előtt! Kérlek, sose hasonlíts

másokhoz, különösen ne a testvéreimhez!

Büntess meg, ha rosszat teszek! Ismerd el, ha jót cselekszem! Ne parancsolj nekem, kérj tőlem! Ez összetartozásunk érzését jelenti számomra. Ha megkérsz valamire, boldogan megteszem majd.

Bánj velem úgy, mint a legjobb barátoddal! Figyelj rám, ha szeretnék megbeszélni veled valamit! Még csak gyerek vagyok, de nekem is vannak gondolataim, aggodalmaim. Tiszteld a bánatomat, fájdalmamat!

Mondd sokszor, hogy szeretsz engem! Erősíts meg abban a tudatban, hogy különleges vagyok, és mindig szeretni fogsz, bármi történjen is. Részted vagyok, valami különös dolog, a szerelem teremtet.

Megígérem, hogy megtanulok viselkedni, mondani fogom, hogy „Bocsáss meg!”, „Kérek szépen...”, „Köszönöm”, „Sajnálom a történeteket” – szóval mindent, amit elképzeltél, amikor beszélni tanítottál. Mondani fogok majd mást is pl. hogy „Szeretlek benneteket!”

Mindenekelőtt tanítsatok a szeretetre, hitre és az emberek, országunk tisztelésére!

Fordította: Csendes Éva

„A gyermekek kezdetben szeretik szüleiüket, amint idősebbek lesznek, ítélkeznek felettük, néha megbocsátanak nekik.”

Életrevaló plussz program

A hatodik osztály benevezett az országos szinten meghirdetett *Életrevaló Plussz Programba*. A program során többféle feladat megoldásra vár ránk. Ennek első pontja volt az elmúlt héten megvalósított szemétygyűjtési akció.

Osztályunk a falu különböző utcáit, helyeit és a Szent László-patak partját járja végig, gyűjtöttük a szemetet. Egy csoport a temető környékét tisztogatta. Örömmel tapasztaltuk, hogy falunk viszonylag tiszta, csak a patak környékén találtunk több szemetet. Más helyeken viszont nem volt komoly feladat megbirkózni a szeméttel.

Ezúton szeretnénk megköszönni a falu lakosságának, hogy mindenki érdekének tekinti azt, hogy tiszta és szép környezetben éljünk.

Most amikor nap mint nap szó esik a környezetvédelemről, úgy érezzük, hogy egy keveset mi is tettünk ennek megóvása érdekében.

Igérjük, hogy a meghirdetett programon kívül mi is figyelni fogunk falunk tisztaságára.

Igy mi is jobban érezzük magunkat.

Köszönjük mindenkinek!

Sajnovics János Általános Iskola
6. osztálya nevében:

Somfai András

HÍREK, INFORMÁCIÓK, PROGRAMOK

Önkormányzatunk a Virágos Magyarországért 1997 évi versenyben való részvétel miatt oklevélben részesült. Az oklevelet aláírta az ipari-, a kereskedelmi- és idegenforgalmi-, a belügy-, a környezetvédelmi és területfejlesztési- és a földművelésügyi-miniszter.

A Keszthelyen megrendezett díjkiosztó ünnepségen az oklevelet Farkas János polgármester vette át.

***

1997. november 1-jétől a gyermekvédelemmel a gyámügyi igazgatással kapcsolatos hatáskörök megváltoztak. Sok feladat a városi gyámhatósághoz került.

A városi gyámhatóság Gárdonyi Város Polgármesteri Hivatalánál működik.

A jövőben itt történik az alábbi feladatok ellátása:

- kapcsolattartási (láthatási) ügyek,
- a gyermek családi és utónevének megállapítása, ha abban a szülők nem tudnak megállapodni,
- a szülői ház elhagyásával kapcsolatos feladatok,
- a gyermek végleges külföldre távozásával kapcsolatos feladatok,
- életpálya kijelölés,
- a szülők vagyonekezelésével kapcsolatos feladatok,
- kiskorúak házasságkötésének engedélyezése,
- örökbefogadás engedélyezése,
- a gyerekek családi jogállásának rendezése,
- gyermektartásdíj megelőlegezése,
- gyermek-elhelyezési ügyek,
- gyámsági, gondnoksági ügyek.

Továbbra is helyben végezzük:

- a gyermekek rendszeres, rendkívüli segélyezéseit,
- a gyermekek veszélyeztetettségével (anyagi, erkölcsi, egészségügyi stb.) kapcsolatos feladatok, a gyermekek védelembe vétele.

Ez utóbbi feladatot a védőnő az oktatási intézmények gyermekvédelmi felelősei támogatásával a Gyermekjóléti Szolgálat végzi. A Gyermekjóléti Szolgálat a martonvásári Szociális Segítő Szolgálat keretében alakult hat település összefogásával. Tevékenységüket már elkezdték.

Helyben a Szociális Bizottság hatáskörébe tartozik a rendszeres és rendkívüli gyermekvédelmi támogatások megállapítása.

A rendszeres támogatási forma annak a gyerekes családnak jár, ahol az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg a mindenkori öregségi nyugdíjminimumot, amely jelenleg 11.500 Ft. A rendszeres támogatás összege ennek az összegnek 20%-a (jelenleg tehát gyermekenként 2.300 Ft). Ez az összeg adható pénzbeni ellátás formájában és természetbeni juttatásként (étkezési költség pld.). A rendkívüli támogatási forma a már megszokott formában, az arra rászorultak kaphatnak. Ez történhet beiskolázáskor, tanszerekre, étkezési díjak támogatására stb.). A gyermekvédelmi támogatásról a család segítségéről, a gondozásról a Gyermekjóléti Szolgálat külön tájékoztatót készít és juttat el minden kisgyermekes családhoz.

***

1998. január 1-jével az építésügyi igazgatási hatáskörökben is változás történik. Az ezt szabályozó törvény a hatásköröket a városokra telepítette (esetünkben Gárdonyi városra). Lehetőséget adott azonban a törvény arra, hogy kisebb körzetek, vagy egy-egy település maga láthassa el a feladatot, ha szavatolja a feladat végrehajtásához szükséges személyi és tárgyi feltételeket.

Tordas-Gyűrő, Kajászó, Baracska Martonvásárral megállapodott arról, hogy az építésügyi hatósági feladatok ellátását saját szervezetével elvégzi, ennek feltételeit a megállapodó települések biztosítják. Reméljük tehát, hogy jövőre a törvényi

változás mellett, hasonló formában sikerül az eddig jól működő feladat ellátást működtetni. A műszaki ügyintéző változatlan formában, helyben fogja az építésügyi feladatokat végezni.

***

Vál Község Önkormányzata az Önkéntes Tűzoltó Egyesületének átalakításával, Tabajd-Gyűrő-Kajászó-Tordas-Vál községek területére, területi ellátási kötelezettséggel, megalakították Vál Község Önkéntes Tűzoltóságát. A jövőben a váli tűzoltóság is riasztható a székesfehérvári és a százhalmibattai tűzoltók mellett.

***

1997. november 5-én a gárdonyi körzet polgármesterei és jegyzői részére az új Gárdonyi Rendőrkapitányság vezetője bemutatkozó értekezletet hívott össze. Besenyei Csaba r. őrnagy ígéretet tett az összehangolt, szakmailag jobban alátámasztott rendőri munkára. Ígérte, hogy az utcán többször fogunk találkozni a rendőrökkel, sőt a településen lakó körzeti megbízottak is gyakran maradnak és teljesítenek szolgálatot településünkön. A „polgárbarát rendőrség” szlogent valódi tartalommal kívánja megtölteni. Munkájához, terveihez sok sikert kívánunk.

***

Hat település: Martonvásár, Baracska, Kajászó, Ráckeresztúr, Tordas, Gyűrő önkormányzatai a gyermekek védelméről szóló új törvény alapján megállapodtak abban, hogy 1997. november 1-jével a martonvásári Családsegítő Szolgálat keretében, az érintett önkormányzatok anyagi támogatásával végzik a gyermekjóléti szolgálat kötelezően ellátandó feladatait.

***

Kérjük mindazok bejelentését a Polgármesteri Hivatalban, akik 1997-ben, vagy 1996-ban vásároltak vagy eladtak Tordason földet, zártkerti építményt, családi házat, vagy autót, utánfutót, 250 ccm., vagy ennél nagyobb hengerűrtartalmú motorkerékpárt.

Vonatkozik a bejelentési kötelezettség azokra is, akik 1997-ben költöztek községünkbe úgy, hogy már van autójuk, illetve adóköteles gépjárművük.

Ha még nem tették, január 5-ig pótolják, ugyanis sem a Földhivatal, sem a Rendőrség nem értesíti az önkormányzatot a vásárlásokról, eladásokról.

Ez az érintettek dolga és kötelessége.

A bejelentéshez a tulajdonosok APEH adókértvény száma, a személyi igazolvány, az adás-vételi szerződés, járműnél ezen felül még a forgalmi engedély bemutatása is szükséges. A bejelentés az önkormányzatnál kitöltött és aláírt bevallással tehető meg.

Hétfőn, kedden, csütörtökön 15.30 óráig, szerdán 17.00 óráig, pénteken 14.00 óráig tart nyitva a hivatal.

***

Fogászati ügyelet Martonvásáron:

December	29-én	9.00-10.30 óráig
	30-án	13.00-14.30 óráig
	31-én	9.00-10.00 óráig

Első, munkanap 1998. januárban: január 5.

A Filantróp Szociális Alapítvány Tordason működő rehabilitációs munkahelye az iskola első osztályos tanulói részére felajánlotta, hogy 1 db. 140x250 cm-es játszószőnyeget készít.

Az elsőosztályosok nevében az elkészített szőnyeget köszönöm.

Fűkéné Menczer Kornélia
oszt. főnök

A Martonvásári Szociális Segítő Szolgálat tájékoztatója!

Intézményünk immár második éve folytat a térségben szociális szakmai megbeszéléseket, melyek célja a terület szakembereinek és a lakosság szociális problémáinak megismerése volt.

A kialakított kapcsolat szolgálta az alapját az 1997. november 1-jén induló új ellátórendszernek, a Gyermekjóléti Szolgálatnak.

Ezen feladatot intézményünk a családsegítő szolgáltatás mellett önálló szakfeladatként kívánja ellátni a térség településein.

Az érintett települések:

Baracska, Gyűrő, Kajászó, Martonvásár, Ráckeresztúr, Tordas.

Hosszú vívódás után az idei esztendőben végre elfogadásra került a Gyermekvédelmi törvény néven ismert 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról.

A törvény kiterjed a Magyar Köztársaság területén tartózkodó magyar állampolgárságú, bevándorolt, menekültként elismert gyermekekre, fiatal felnőttekre, valamint szüleire.

A gyermeki jogok védelme minden olyan természetes és jogi személy kötelessége, aki a gyermek nevelésével, oktatásával, ellátásával, ügyeinek intézésével foglalkozik.

A Gyermekjóléti Szolgálat:

A települési önkormányzat a gyermekjóléti szolgáltatás szervezését, irányítását és összehangolását Gyermekjóléti Szolgálat működtetésével illetve a képesítési előírásoknak megfelelő személy foglalkoztatásával biztosítja.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata:

1. A gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelésének elősegítése, biztosítása.
2. A gyermek veszélyeztetettségének megelőzése.
3. A kialakult veszélyeztetettség megszüntetése.
4. A családjából kiemelt gyermek visszahelyezése érdekében a legmegfelelőbb intézkedéseket hozni.

Olyan személyes szolgáltatást kell biztosítani, amelynek során a segítségnyújtás a gyermekek helyzetéhez, a szükségletekhez igazodik, egyben tájékoztat a probléma megoldásához igénybevehető egyéb szolgáltatásokról és lehetőségekről.

A szolgáltatás hivatott összegyűjteni a településen a gyermekekkel kapcsolatos információkat, tájékoztatja a rászoruló családokat a támogatási lehetőségekről és segíti őket érdekeik érvényesítésében.

Szükség esetén kezdeményezi a hatósági beavatkozást, amennyiben más lehetőséget nem lát a gyermek védelme érdekében. Előkészíti a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését, segíti a családdal való kapcsolattartást.

A szolgálatok összefogják a gyermekvédelemben tevékenykedők munkáját, elősegítik az ügyben érintettek információcseréjét, munkamegosztását.

Az ideiglenes hatállyal elhelyezett, az átmeneti és tartós nevelésbe vett gyermekek számára biztosítja az otthont nyújtó ellátást:

- nevelőszülőnél,
- kis létszámú gyermekotthonban,
- más bentlakásos intézményben.

Amennyiben a gyermek felügyelet nélkül marad vagy fejlődését a családi környezete súlyosan veszélyezteti és emiatt a gyermek azonnali elhelyezése szükséges, a települési önkormányzat jegyzője a szakellátás keretében elhelyezi hozzátartozónál, nevelőszülőnél, gyermekotthonban.

A szülők kérelmére, a szülő egészségi állapota, indokolt távolléte, vagy más családi ok miatt a szükséges ideig más, általa megnevezett család átmenetileg befogadja, gondozza, neveli, amennyiben ez a gyermek érdekét szolgálja.

A fenti ellátásról valamint a gyermekvédelmi törvény részleteiről tájékoztató füzetet jelentet meg a Gyermekjóléti Szolgálat. E kiadvány megjelenéséig minden a területet érintő kérdéssel rendelkezésükre a 460-129-es telefonon illetve személyesen Martonvásár, Budai út 4. szám alatt, valamint az érintett településeken az iskolákban, óvodákban és a védőnői szolgálaton keresztül.

A Bábel Alapítvány hírei

Nem lehet elfogódottság nélkül beszélni, írni arról a segítőkész összefogásról, a szeretetről, az áldozatos munkáról, amely hozzájárult a november 22-én megrendezett jótékonyági bál sikeréhez.

Az alapítványunk történetében csupa nagy betűvel írjuk be azoknak a szülőknek, intézményeknek, vállalkozóknak és fiataloknak a nevét, akiknek a sikert köszönhetjük.

Hálásak vagyunk a beküldött tombolatárgyakért, a fizikai munkáért, a szervezésért, a csodálatos virágdekorációért. Nagy értékű tombolatárgyat illetve pénzbeli támogatást kaptunk dr. Cokrisz Sztavrosztól, Ress Máriától, Derecskei Jánostól, a Feldhoffer Kertészettől, a Szociális Otthontól, Botta Zsoltól, a GERGŐ ABC-től, Vasvári Páltól, a RÁFA Bt-től, a Mezőgazdasági Szövetkeztől, a Fajtakísérleti Állomástól, a Kisvárjui Sörözőtől.

Akik a bál sikeréért még dolgoztak: Farkas Lászlóné, Farkas Tiborné, Bradák Györgyné, Egyed Lajosné, Egyed Lajos, Balla Antalné, Sztyéhlík Győzőné, Andorffy Ottóné, Andorffy Ottó, Diószegi Gáborné, Veszeli Vilmosné, Kitzinger Istvánné, Kitzinger István, Mocsonoki Károlyné, Varga Ferencné, Nagy Attiláné, Popelka Zita, Bedi Viktor, Farkas Irén, Márkus Pál, Márkus Pálné, Báhidszki Gábor, Báhidszki Gáborné, Zémann Géza, Zémann Gézáné, Szénási Zoltán, Kun László, Milichovszkiné Szalay Ilona, Papp László, Kovács Erika, Farkasné Pintér Erika, Takács Jánosné, Müller Ferenc, Müller Ferencné, Csemelyné Tengely Ágnes.

Bízunk abban, hogy hiánytalan a fenti névsor.

A bál tiszta bevétele: 200.220,- Ft, azaz kettőszázezer-kettőszázhusz forint.

A siker arra biztat bennünket, hogy minden ősszel megrendezzük és hagyományt teremtsünk a jótékonyági bállal.

Hiszünk abban, hogy amit adtak, többszörösen visszakapják egykor.

A tordasi gyerekek, akikért az alapítványt létrehoztuk, és a Kuratórium szeretetteljes, áldott karácsonyi ünnepeket kíván a fent felsorolt kis csapatnak és valamennyi tordasi embernek.

Varga Ferenc
a kuratórium elnöke

Dr. Hamza Lászlóné
a kuratórium titkára

ISMÉT A SZOROBÁNRÓL

Az alsó tagozatban tanító kollégák, a felső tagozat matematika szakos tanárai, valamint az óvoda képviselőjében egyik óvónő részt vettünk a SZOROBÁN tanfolyamon.

Nagyon szeretnénk iskolánkban bevezetni a SZOROBÁN oktatást. Ennek érdekében már megtettük az első lépéseket.

Sajnos megrendelésünket csak december hónapban tudja a SZOROBÁN TÁRSASÁG teljesíteni, de addig is kölesön kaphatunk számolóeszközt. Így hamarosan be tudjuk építeni órarendünkbe, s matematika óráinkon, illetve a 3. és 4. osztályos tanulók matematika szakkör keretében máris ismerkedhetnek az eszközzel, s megtanulhatják a vele való bánásmódot.

Miért jó? Fejleszti gyermekeink problémamegoldó képességét, logikus gondolkodásra nevel. Mindemellett figyelmet, rendkívül nagy figyelmet igényel az eszköz használata. Számolás során megtanulja a gyermek az eszköz kívánta ujjmozgásokat, ezáltal fejlődnek finommozgásai. Ez a folyamat már az óvodában megkezdődne. Ennek a munkának folytatása következik az iskolában, ahol már jártasságot szereznek az eszköz használatában. A SZOROBÁN-nal való számolás rendkívül fejlesztő hatású a szóbeli műveletek elsajátításában, kitűnően alkalmas a számolási eljárások gyakorlására. A számolási készség fejlesztésén túl más részművelet ismeretanyagát is erősíti, megváltozik gyermekeink gondolkodásmódja, mely pozitív hatással lehet más tantárgyak ismeretanyagának elsajátításában is.

Ha néhány Kedves Szülőnek fenntartásai lettek volna a SZOROBÁN bevezetésével kapcsolatban remélem sikerült mindezt eloszlatni, s támogatni fognak bennünket tervünk megvalósításában.

Somfai Sándorné
munkaközösség vezető

A katolikus templom és környezetének megújítása

Községünk egyik jobb sorsra érdemes értéke a római katolikus templom, plébánia és kertjének együttese. Állapotuk az elmúlt években nagyon leromlott, felújításuk most már halaszthatatlan.

Erről határozott az egyházközségi képviselő-testület december 1-jei ülésén. Keretértvét az illetékes egyházi és állami hatóságok elé tárja, jóváhagyást és támogatást kérve.

Külső szervektől csak akkor várhatunk segítséget, ha bizonyítottan rendelkezünk a költségterv meghatározott saját hányadával: aminek csak kis része áll rendelkezésünkre.

Kérjük mindazokat, akiknek szívügye Tordas fejlesztése, szépítése: az Önkormányzatot, közületeket, vállalkozásokat és a lakosságot, lehetőségeikhez mérten támogassák ezt a kezdeményezést. Lélekben foglalkozzanak a gondolattal, hogy amikor konkrétan visszatérünk a kérésre, készek legyenek az elhatározással.

Szeretnénk, ha két-három éven belül a most még csak elképzelt szépségében láthatnánk csatlakozni ezt a műemléki együttest a falu rendezett központjához, és szolgálhatnánk vele ifjúságunk tudatformálását is.

Szeretettel várjuk Mindnyájukat Karácsony éjszakáján az éjféli istentiszteletre, hogy együtt ünnepeljünk ősi szokás szerint (és egy pillantást vethessenek a környezetre, mennyire fontos a rendbehozatala).

Teszár Tibor
diakónus

A könyvtárról

A tordasi Községi Könyvtár a régi iskola épületében működik. Tágas. 105 m²-en 7000 kötet könyv várja az olvasókat.

Kölcsönzés hetenként kétszer:

szerdán és pénteken 15.00-18.00 óra között.

Tagsági díj nincs. Beiratkozhat minden tordasi lakos, aki vállalja, hogy betartja a kölcsönzés szabályait. Felnőttek egyszerre 6 kötetet kölcsönözhetnek, a kisebb gyerekek egyet-kettőt, a nagyobbak négyet. A kölcsönzési határidő négy hét, hosszabbítani is lehet, ha más nem kereste a könyvet.

A könyvvásárlásokra az önkormányzat biztosít beszerzési keretet. A mai magas könyvárak mellett is 500 kötettel tudtuk gyarapítani könyveink számát.

Az állomány összetételében is igazodik az olvasók igényeihez. Mivel iskolai könyvtári feladatokat is el kell látni, igyekszünk az általános iskola tanulói számára beszerezni a kötelező és ajánlott olvasmányokat.

Természetesen a gyerekek is találnak szórakoztató műveket, ifjúsági

regényeket, mesekönyveket, ismeretterjesztő képeskönyveket.

A felnőtt olvasók minden korosztálya számára található irodalom. A magyar és a világirodalom klasszikusai mellett vannak mai szórakoztató művek, krimik, útleírások, szakácskönyvek, kertészettel, állattenyésztéssel foglalkozó könyvek, és sok egyéb ismeretterjesztő mű.

Folyóiratok is járnak a könyvtárba.

Pl.: Nagyvilág, Alföld, Ezerester, Természetbúvár, Az Otthon, Kistenyésztők Lapja, Kertbarát Magazin, HVG, História, Rubicon, Élet és Tudomány.

Gyermekek számára a Dörmögő Dörmötör, Siíni és a Természet, Kincskereső.

A folyóiratokat is ki lehet kölcsönözni a legutolsó szám kivételével. A kézikönyvtárba tartoznak azok a művek, melyeket csak helyben lehet elolvasni. Ilyenek a különféle lexikonok, enciklopédiák, szótárak.

Helyben van lehetőség jegyzetelésre.

Néhány cím az utóbbi vásárlásokból:

Margaret Michell: *Elsüllyedt múlt,*
Danielle Steel: *Égi küldemény, Titkok,*

Péter Black: *Diana. A szívek királynője,*
Robin Cook: *Kromoszóma. A világ legnagyobb UFO katasztrófái,*
Stephen King: *Rémület a sivatagban,*
Vandenberg: *A fáraók átka,*
Courths-Mahler: *Indiai feleség,*
Jack London: *Farkasvér,*
Székely: *Törd a fejed,*
Maier: *Asztalosmunkák a lakásban,*
Zsoldos Attila: *Árpádok és alattvalóik,*
Iskolaválasztás előtt 1998.
Spaeth: *Ösemlősök,*
Wilbur Schmidt: *Gyémántvadászok.*

Végül meg kell említeni azt is, hogy sajnos vannak, akik megfélemedeznek arról, hogy a könyvtár csak kölcsönzi a könyveket és nem ajándékozza. Előfordul, hogy többszöri felszólítás után, hónapok múlva sikerül visszaszerezni a könyveket.

Manapság 1 könyv átlagára megközelíti az ezer forintot, nem kis értéket visz haza egy-egy olvasó. Aki hanyagságból nem hozza vissza, az nem veszi figyelembe, hogy a jó könyvet más is el szeretné olvasni.

Felhívom a figyelmet, hogy decemberben az ünnepek miatt kiesnek napok, december 19. után csak január 2-án lesz nyitva a könyvtár.

Minden olvasónak kellemes karácsonyt kíván:

Varga Ilona
könyvtáros

Olvasói Levél

Tisztelt tordasi „KISBÍRÓ”!

Ezúton ragadom meg az alkalmat, hogy valószínűleg nagyon sok falumbeli egyetértéssel köszönetet mondjak lelkiismeretes, odaadó, szépítő és általánosságban falurendező munkájukért, amit mindannyiunk érdekében szép kis falunkért tesznek. Távol álljon tőlem, hogy köszönetem hízelkedésnek tűnjön, de valóban megérdemlik a falu lakosainak köszönetét szépítő, építő munkásságukért.

Gondolok az utcák, járdák betonozására, a presszóval szembeni szép parkosításra, a sportpálya modernizálására, a tenispálya létrehozására, a temető szép karbantartására, a tornaterem rendbehozására, a különböző rendezvények létrehozására, a „Petőfi” Művelődési Otthon szépítésére, a gyönyörűen fénylő Petőfi Sándor Műv. Otthon feliratára és sorolhatnám még, hiszen a falu minden lakosa láthatja.

A jó múltkorában a kezembe került a Fejér Megyei Hírlap egyik száma, amelyben ugyancsak dicsérték az Önkormányzatot, azaz vezetőinek építő, szépítő törekvéseit a falunk érdekében. Olyan megjegyzés is volt az újságban, hogy Tordas Fejér megye egyik legszebb kis faluja.

Az említettekkel kapcsolatban ezért kérem a polgármester és jegyző urakat, valamint kedves munkatársait, hogy a megkezdett úton virágoztassák tovább kedves kis falunk szépségét, hogy mégjobban büszkélkedhessünk a megye egyik legszebb falujával Tordassal.

Mégegyszer köszönöm a polgármester úrnak, jegyző úrnak és az önkormányzat minden egyes munkatársának a magam és szeretett falum lakosainak nevében is.

Öszinte tisztelettel:

Kasselik István nyugdíjas

KÖRNYEZETÜNK HÍREI

Csak a köszönet hangján lehet szólni településünkön élők nagy többségéhez, akik a közterület rendszeres karbantartásával szebbé teszik településünket. Nem az ő hibájuk, hogy egyesek, fittyet hányva a nagy többségre szinte semmit sem tesznek a közterület rendezéséért, ezért a becsületes munka is csorbát szenved. A közterület gondozásával nem törődők sértik azokat, akik szeretik szépné látni falujukat. Ezért a sértésért mindenkinek joga van rászólni rendetlen lakótársunkra.

Rá lehet szólni a Szabadság út 29 és 31 sz. alatt lakókra, a Vörösmarty utca és a Kölcsény utca több telektulajdonosára, és mindazokra, akik előtt a közterületen száraz gaz található.

Most a tél beállta előtt kérünk mindenkit, hogy a járdákról a csapadékvíz elvezetéséről, a járdák hó és síkosság elleni védelméről gondoskodjanak.

Szántást végző szövetkezetek, vállalkozók és magánosok figyelmébe!

A közutak sárral való szennyezése közlekedésbiztonság szempontjából rendkívül veszélyes és egyben szabálysértés is. Ha már ilyen sáros időben kell dolgozni, kérem gondoskodni az utak letakarításáról is!

Rákóczi utca, Köztársaság utca lakóinak figyelmébe!

Kérjük, hogy a telkükön keletkezett szemetet, falevelet, egyéb mg-i hulladékot ne vigyék a Kajászó útba, annak árkába, vagy az ott lévő erdőbe. Mindezeket egy tanult embertől jobban el lehet várni, bár senkinek sem szabad. (Akinak nem inge nem veszi magára).

Kerékpárosok! Sötétedés után csak kivilágított kerékpárral közlekedjenek. Nagyon elharapódzott az úttesten kivilágítatlan kerékpárral közlekedők száma, csakúgy, mint az úttesten gyalogosan közlekedők száma. Községünkben az új utca kivételével mindenhol van gyalogjárda.

MŰVELŐDÉSI HÁZ HÍREI

November 8-án a Tordasi Asszonykórus sikeres kórustalálkozót szervezett.

A martonvásári, tárnoki, besnyői, és a jenői kórust láttuk vendégül.

A jó hangulatú találkozon a népdalok széles skálájából kaphattunk ízelítőt, amiről rádiófelvétel is készült, amit november 28-án hallhattunk a Kossuth rádióban.

Ezúton szeretném megköszönni mindazoknak, akik hozzájárultak a találkozó sikeréhez: Csiki és Vajda házaspár, Vasvári Pál, Mészáros Géza, Bedi Ferenc, Nyugdíjas klub tagjai.

December 6-án a Mikulás járta be a falut, és lovas hintón vitt ajándékot a gyerekeknek.

A gyerekek nevében köszönjük ezt Bosnyák Zoltánnak, Csizsár Csillának, Cifka Orsolyának, Bedi Vikornak és Farkas Jenőnek.

December 13, 20, 22, 23, 29, 30-án ünnepi játszóházat szervezünk, ahol a karácsonyi és újévi ünnepkörrel kapcsolatos népszokásokról hallhattok, ünnepi asztaldíszeket, ajándékokat készíthettek.

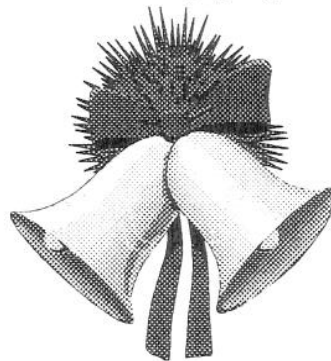
A játszóház 13-án és 20-án 14.00 órától 17.00 óráig tart, a többi napokon 9.00 órától 16.00 óráig.

Ugyanezen napokon 17.00-22.00 óráig ifjúsági klub lesz.

Hetente csütörtökönként működik a **kismama klub**, továbbra is várjuk a kismamákat gyermekeikkel együtt. December 18-án karácsonyi díszeket készítenek. A hozzávaló alapanyagot a házban kapjátok.

December 22-én hétfőn 17.00 órakor „KARÁCSONYI MŰSOR” a nyugdíjas klubban. Mindenkit szeretettel várunk.

Januárban is működnek klubjaink: **Nyugdíjas klub** hétfőnként 17.00 órától, csütörtökönként a **kismama klub** 15.00 órától, péntekenként 18.00 órától **mozi**, utána **ifjúsági klub** 22.00 óráig, szombatonként 14.00-17.00 óráig **játszóház**, 17.00-22.00 óráig **ifjúsági klub**.

Az 1998-as esztendőben is szeretettel várjuk a falu lakosságát rendezvényeinkre és klubjainkba.

Kívánunk mindenkinek szeretetteljes karácsonyt és sikeres békés új esztendőt.

Bendiné Németh Márta és
Müller Ferencné

Téli szünet rendje

Szünet előtti utolsó tanítási nap:

1997. december 19. (péntek)

Szünet utáni első tanítási nap:

1998. január 5.

ÉRDEKESSÉGEK

Emlékek Tordas múltjából IX.

A tordasi katonák második világháborús szereplésével kapcsolatban viszonylag kevés adatot találtam. Ennek okaként többféle magyarázat is szolgál. Az egyi ok az, hogy az első világháborúnak bőséges irodalma volt, míg a második világháború magyar vonatkozásban hosszú ideig kényes téma volt. Ezzel nem azt akarom állítani, hogy a témának nem volt irodalma, az írások száma viszonylag kevés. Különösen kevés az olyan írás amelyben a szerző – mint például Szucsák Elemér – saját élményeit írja le. Ilyen körülmények között azután nagyon nehéz a tordasi katonák háborús szereplését nyomon követni. Nehezíti a helyzetet az a körülmény is hogy az egyes katonai alakulatok neve és elhelyezése a közvélemény előtt nem volt ismert. Ennek következtében csak az érintett személy tudhatta azt, hova és milyen alakulathoz hívják be. Nem úgy, mint az első világháborúban, amikor a kidobolt vagy a plakátokon kijelölt helyen, a már ismert alakulatnál tartozott az érintett személy megjelenni.

Katonai vonatkozásban a közvélemény előtt csupán az volt ismert, hogy a kiegészítő parancsnokság Tatán, tehát nem is a megyében volt.

A harmincas évektől kezdődően a behívók időközönként jöttek. Először 1938-ban a felvidéki, majd 1941-ben a délvidéki bevonuláskor jött nagyobb számban. Elég nagy számú behívó jött 1940-ben, amikor arról volt szó, hogy Erdély miatt háborúra kerül sor, a végén mégis bevonulás történt ismét. Megszaporodtak a behívók 1942 tavaszán, amikor a második magyar hadsereg szervezése folyt. A katonákat az ország egész területéről gyűjtötték össze, így azután nem lehet tudni hány tordasi katona került a hadsereghez. A második magyar hadsereg 1942 nyarán harcolva érte el a Don folyót, ahol védőállást foglalt el. A harcok embervesztéssel jártak, és feltehetően ezekben a harcokban vesztette életét

Svigruha Gyula, aki tudomásom szerint Tordason a második világháború első hősi halottja volt. Azt, hogy a tordasi katonák közül hányan vettek és hányan haltak hősi halált a doni harcokban, nem tudom biztosan, de többben voltak. Tudom, hogy Márkus Jánosnak a lábujjai elfagytak, és rokkantként került haza a frontról. A háború azonban a Don menti harcokkal még nem ért véget. Nehéz idők következtek ezután és a háborús eseményekben több tordasi katona vesztette életét. Az tényként állapítható meg, hogy a hősi halottak száma kevesebb volt, mint az első világháborúban. Ez magyarázható azzal, hogy a második világháború magyar vonatkozásban az elsőhöz viszonyítva rövidebb ideig tartott. Még kevesebb lett volna a hősi halottak száma azok nélkül akiket munkára hurcoltak el, és akik ugyancsak a háború áldozataiként haltak meg.

A tordasi emlékművön a hősi halottak között két Helyei név is szerepel. Nem tudom az illetékesek az adatokat honnan szerezték, de ilyen nevekre sem Tordason, sem pedig Erdőmajorban nem emlékszem, hogy léteztek volna. Ez természetesen nem jelenti azt, hogy ők nem tekinthetők hősi halottaknak.

Az 1945 utáni években a Honvédelmi Minisztériumban Folba János római katolikus tábori püspök foglalkozott a hadifoglyok és eltűntek ügyeivel. Ma is fel tudom idézni és magam előtt látom amint rangjának megfelelő püspöki ruhájában kéresemre elővesz egy kapcsos könyvet. Ennek alapján közli velem, hogy az általam keresett Mészáros Károly Németországban 1945 tavaszán elvándorolt, halálának pontos helyét és idejét nem jegyeztem meg, de tudomásom szerint Kiss Miklós több ismerettel rendelkezik.

Arról nincsenek ismereteim, hogy a tordasi katonák milyen fegyvermeknél teljesítettek szolgálatot – egy

eset kivételével. Dallos Béla a repülőknél szolgált, azonban egyenruhája alapján nem a repülő vagy a kiszolgáló személyzetnél, hanem az őrszolgálatot teljesítő alakulatnál.

Ami a rendfokozatokat illeti, tudomásom szerint Réti Béla hadapród őrmester volt. Ez azt jelentette, hogy iskolai végzettsége alapján – bizonyos szolgálati idő elteltével – lehetősége volt a tiszti rendfokozat elérésére. Azt viszont már nem tudom, hogy a tiszti rangot elérte-e vagy sem. Tordasi viszonylatban magas rangja volt Csanádi Istvánnak. Emlékeztem szerint 1944 tavaszán történhetett az az eset, amikor felesége kíséretében szembejött velem és gyermekkocsit tolt. Köpenyének mindkét ujján jól látható volt a három zöld sáv, ami azt jelentette, hogy a gyalogságnál szolgált és rendfokozata szakaszvezető. Tudomásom szerint még Farkas Károlynak volt katonai rangja, arra viszont már nem emlékszem, hogy milyen.

Magasrangú katonát azért láttam Tordason. Emlékszem arra a szép napos téli napra – 1943 decemberében lehetett – amikor egy egyenruhás embert láttam levéllel a kezében a posta felé haladni. Évekkel később tudtam csak meg ki az a pirossal szegélyezett egyenruhát viselő személy. Akit láttam az nem volt más, mint Hardy Kálmán vezérőrnagy, a magyar királyi folyamársági parancsnoka. Rendfokozat egyébként a százazföldi erőknél az altábornagyi rangnak felelt meg. Hardy Kálmán feltehetően a Tordason levő testvérénél Hardy-Dreher Bélánál – vendégeskedett amikor láttam. Hardy Kálmán Horthy Miklós rokona és bizalmasa volt, akinek kiugrási kíséretében fontos szerepet szánt. 1944 október 15-én az lett volna a feladata, hogy az Adonynál és Ercsinél állomásozó flottilla egységekkel támogassa Horthy Miklóst a németekkel szemben. Ez azonban nem sikerült, és Hardy Miklóst a németekkel szemben. Ez azonban nem sikerült, és Hardy Kálmánt Szálasi hatalomra jutása után halálra ítélték. Az ítélet végrehajtására azonban már nem került sor, és Hardy Kálmán amerikai fogságba esett. Nem tért haza Magyarországra, és 1980-ban bekövetkezett haláláig egy amerikai város egyetemén tanított.

Természetesen amikor a háború Tordast is elérte, több magasrangú katona is megfordult a faluban, de hát ez már egy másik történet.

(Dr. Varga Emil)

HÁBORÚS NAPLÓMBÓL 21.

Kolomeától nyugatra, – Lomadzinban. Új hadosztály parancsnokot kaptunk.

A zászlóalj parancsnok ugyanide szállt. Az utászszázadok egy része a szomszédos községekbe került. A falu másik végén pedig a hadosztály parancsnokság lett elhelyezve. Körülötte több, nagy zöld sátor, melyekben a hadosztály törzs, távbeszélő központ stb. A falunak ez a része szinte erdő közt nyújtózott. Jól lehetett rejteni a sátrakat, járműveket. A frontvonal innen légvonalban mintegy 3 km-re húzódott, közben tűzérési állások.

Ezen a frontszakaszon – május eleji odaérkezésünk óta állásharc, ill. csend volt, időnként híres tűzérési párbajokkal. Szörványos felderítés folyt mindkét részről. Híreket kaptunk arról, hogy az északra levő német, illetve magyar csapatokat nyugatabbra szorították a szovjetek. A mi egyik nagyobb feladatunk itt az volt, hogy egy sűrű fenyőerdőn át utat vágjunk harcokcsik részére, és a mocsaras részeken készítsünk dorongutakat. Hosszadalmas és fárasztó munka volt, különösebb ellenséges behatás nélkül. A munkába bevetettük a megfelelő gépeket, és szakembereket, elektromos láncfűrészeket. A kézimunkát sem lehetett nélkülözni.

A munkánál el nem foglalt legénység részére állandó kiképzés folyt azon felszerelésekkel és fegyverekkel, melyeket azelőtt nem ismertünk: lángszórókat, hozzávaló anyagokkal, majd az akkor megjelent német rakétafegyvereket – Panzerfaustot, Offenroht kaptunk nagyon bőségesen kiképzési célokra.

Ki kellett építeni olyan erődítmény rendszert, melyet távolról nem lehetett felismerni – mellvéd nélkül.

A kiképzés nem csak a saját katonáinkra vonatkozott, hanem a szomszédos századok állományára is, mivel a Donhoz való elvonulás előttihez hasonlóan ennél a hadseregnél sem voltak a katonák megfelelően kiképezve a robbanó anyagok és az újabb fajta fegyverek, gépek használatára. Egészen hareszerű kiképzést folytattunk, amire a békekiképzés hiányosságai miatt valóban szükség volt.

Legjobban a lángszóró használatától féltek, legalábbis a vele való harctól, mert bizony azzal az ellenséget 30-40 méterre meg kellett közelíteni, hogy hatásos legyen. Szerencsére alkalmazására nem kerül sor.

Viszont nagy kedvvel foglalkoztak a páncéltörővel (Faust), illetve a sokkal nagyobb hatótávolságú – „kályhacső”-vel (Offenrohr) való lövéssel. Semmilyen gyakorlótér nem állt rendelkezésünkre, magunknak kellett erről is gondoskodni, megfelelő kilövő fészek készítésével, és megfelelő célokról, amire tüzelni lehetett. Mivel ezek a fegyverek főleg harcokcsik leküzdésére voltak hivatottak, valami kilőtt tankot kellett volna keríteni. Itt azonban ilyen nem volt. Ezért megfelelő nagyságú gerendafalat készítettünk és erre tüzeltünk. Persze, egy-egy jó találat teljesen szétrombolta a gerendafalat. Míg az Offenrohral 2-300 m-ről már nagyon jók voltak a találatok, – addig az egyszerű Fausttal csak 20-30 méterről lehetett biztos találatot elérni. Egy-egy találat a harcokcsi megsemmisülését jelentette volna.

A község hangos volt a robbanásoktól, szinte hangosabb, mint a frontvonal. Ez a kiképzés folyamatos volt, egyes oktatóink és résztvevői igen nagy jártasságot szereztek a fegyverek használatában.

Itt, az erdőszélen tároltuk a bőségesen érkező német anyagot. Veszélyes lett volna a község közelében tárolni. Visszavonuláskor annyira felgyűlt az anyag, hogy nem tudtuk magunkkal hozni és meg kellett egyen részét semmisíteni.

Közben új parancsnokot kaptunk a 24. hadosztály élére: Markóczy tábornokot, aki megelőzőleg a jutasi altisztképző iskola parancsnoka volt ezredesi rangban hosszú éveken át.

Én, mint tartalékos nem ismertem, nem is ismerhettem. Viszont a hadosztálynál majdnem pánik tört ki a hír hallatára. A hivatások nagyon is ismerték, főleg az altisztek. Rémségeket meséltek róla, hogy milyen erélyes, kemény katona, követelőző, nagyon nagy fegyelmet kíván. Hírhedt volt Jutason. Mindenesetre, azoknál az altiszteknél, akikkel a sors eddig összehozott, sem a kiképzés, sem a tudás, sem a fegyelem tekintetében nem volt semmi kívánni való. Szinte ők képezték a hadsereg magvát. Míg a hivatásos – különösen a fiatal tisztek közt –, akadt arrogáns, képzetlen, sőt züllött is, addig a jutasi altisztek mindenütt egyszerűen megállták a helyüket. Persze, nekik is hírük volt a hadseregben, a békeképzés alatt nagyon megkövetelték a fegyelmet, rendet, következetesek voltak és jól oktattak. Sajnos

keves volt belőlük. Hát ilyen hírekkel és értesülésekkel vártuk az új hadosztály parancsnokot. Persze, a hírek leginkább a kellemetlen dolgokat terjesztették. Mi tartalékosok csak hallgattunk. Elismertük a jutasiak nagyszerűségét és használhatóságát. Visszagondoltam arra, hogy a 8-10 év előtti tényleges katonai kiképzésemnél szerepet játszó – u.n. „zupás” őrmesterek, szakaszvezetők milyen keveset értek. Ők voltak a hadsereg rémei, akik komiszkodtak a legénységgel, újoncokkal. Eljárásaikkal szinte hagyományt teremtettek a hadseregben. Következtében nem egy öngyilkosság is történt. No, de maradjunk Markóczy nál.

Mindjárt az első napon be kívánta járni vonalaink egy részét. Amilyen szerencsém volt, a zászlóalj engem is kijelölt abba a kíséretbe, amelynek el kellett kísérnie. Nem sokan voltunk: egy tiszt a gyalogosoktól, egy a tűzérektől, egy távbeszélő, egy aknavető és én az utászoktól. Egy kivételével valamennyien tartalékosok. Nem mintha nem lett volna elég tiszt a hadosztálynál a kíséretbe, hanem mert féltek az első találkozástól.

A harcálláspont elé gördült a pk-i nyitott gk. és pontosan megjelent Markóczy is. Jelentkeztünk, mindegyikünkkel kezét fogott, kérdezte beosztásunkat, feladatunkat. Majd tájékozódott térképeink alapján a különféle csapatrészek helyéről, állásáról, megmondta, hogy hová szeretne menni és nekünk is helyet mutatott a gk-ban. Azt az erdőt át vágott utat jelölte meg, melyet az én csapatom előbb készített és gk. részére is járhatóvá vált.

Útközben egy lovas katona kocsiával találkoztunk, melyet egy honvéd kocsis hajtott mellette egy másik honvéd fegyveres kíséretként. Mint utas, egy karpaszományos örvetű volt még a kocsin, a harmadik. A kocsin húst szállítottak a csapatrészeknek előre. Nem első útjuk lehetett. Markóczy megállította.

Ki a parancsnok?

A katonák egymásra néztek. Egyik a kocsis, másik a kíséret. Mindketten rang nélkül. És az alakalmi utas. Felelet nem hangzott a kérdésre. Megnézte a húst. Bizony, nem valami higiénikusan volt besavarva egy sátorlapba. Kioktatta őket, hogy mindig a legmagasabb rangot viselőnek kell a parancsnoknak lennie, még akkor is ha alkalmi utas. Megkérdezte valamennyiük nevét, csapattestét, parancsnokát és valamennyiüket hadosztály kihallgatásra rendelte másnapra, parancsnokaikkal együtt. Most láttam, hogy mitől félnek a hivatások! No, de volt ennél vigasztalóbb eset is az úton.

Nemsokára egy erdei mellékútról – egy erdőszékházból berendezett segélyhelyről – egy sebesült szállító gépkocsi kanyarodott ki éppen. A sofőr jelentkezett. A kocsiiban egy – idősebb honvéd volt, aki előző esti összecsapásnál a fején sérült meg, nem életveszélyesen. A maga első világháborús módján jelentkezett. Tiszteltetett volna, illetve sapka nélkül bebugyolált fejéhez kapta önkéntelenül a kezét, amin a vezérőrnagy elmosolyodott. Majd kikérdezte sebesülésének körülményeiről, családi állapotáról. Majd kezét fogott vele, gyógyulást kívánt és a segédíszíjtől átvett maréknyi cigarettával újjára bocsátotta őket.

Nemsokára elértük utunk célját: a gyalogsági vonal közelében telepített tűzérési magasfigyelőt. A hely „Zöld” nevet viselte. A tűzérési ennek segítségével irányították a hátrább telepített ágyuk tüzeit, tábori telefonon. Valóban magas volt, mintegy 15 méternyi, a fenyőerdő szélén. A tűzerek két közel álló fenyőfára döntöttek egy harmadikat, arra egyszerű fadarabokból lépcsőt eszkábáltak, amin fel lehetett jutni a fák tetejére, ahol hevenyészett, de aránylag kényelmes ülés esett a figyelő számára. A földbe sülyesztett óvóhelyen pihentek, mások tábori asztal mellett ruhát foltoztak, fegyvert ápoltak. Mint a mókus, úgy szaladt fel a völgy, a kissé bizonytalan lépcsőn a figyelő – helyre.

Elkérte a távcsövet, és hosszasan figyelt. Kolomea irányába, ahová innen jól be lehetett látni a szovjetekhez. Majd lejtett és nagyon megdicsérte a zászlós parancsnokot és a többieket. Egyben annak az óhajának adott kifejezést, hogy e helyen létesítsünk részére harcálláspontot és óvóhelyet.

Én nagyon jó benyomásokkal váltam el tőle a bejárás végén.

A vidék nagyon szép, dombos, fenyves erdővel borított, nagy tisztásokkal, azon szépen megművelt szántóföldek, rétek. Kár, hogy háború van. Jól lehetne a csenden, gyantás erdők mélyén pihenni, üdülni.

Szucsák Elemér

SPORT SPORT SPORT

TENISZSZAKOSZTÁLY hírei

Működésének első évét több komoly eredménnyel zárta a teniszszakosztály. Elsősorban is bírókba vettük a három tenispályát, és aki kedvet érzett hozzá, igen méltányos áron gyakorolhatta ezt a szép sportot. Nagyon sikeresnek mondható a gyerektanfolyam, mely Ágotai Emőke áldozatos munkájának hatására igen sok gyereket mozgatót meg, ezt jövőre feltétlenül folytatni kívánjuk. A versenyszakosztály nagy küzdelemben megnyerte a hétesapatos megyei bajnokságot, így jogot szerzett az országos bajnokság III. Osztályában történő indulásra. Ez már jobb csapatot kíván meg, de ennek szervezése megkezdődött. Somló Józsa harmadik lett a szeptemberi martonvásári férfi egyéni versenyen.

Néhány szót a terveinkről: szeretnénk egy klubházat építeni a tenisznek, ennek alapozása már megkezdődött. A pályák éves felújítása kapcsán úgy döntöttünk, megváltoztatjuk a pályák tájolását, mert a délutáni nap nagyon szembe sütött. Ez azonban azzal jár, hogy egy negyedik pálya is kialakításra kerül, két-két pálya lesz egymás mellett. Ezzel a létesítmény komolyabb versenyek rendezésére is alkalmassá válik, tárgyalások folynak jelenleg például arról, hogy a jövő nyári ATP szatellit körverseny egyik állomása Tordason legyen. Újra szeretnénk gondolni a pályák és bérletek árait, erre tavasszal visszatérünk.

Homonnay Géza

***

Az 1997-ben alapított Tenisz Hungary Magazinban a hazai tenisszel foglalkozó cikkben szép megemlékezés jelent meg „Tenispályák Tordason” címmel. A cikkben a pályaavatatóról olvashatunk, amely a falu sporttörténetében döntő jelentőségű volt és mindnyájan szívesen emlékezünk az ünnepi pillanatokra.

1997. október 11-12-én került lebonyolításra az első tordasi háziverseny, amely szépen sikerült. Az időjárás kegyeibe fogadta az első gyermekverseny résztvevőit, csupán a második napon zavarta meg a játékot egy kis szemerkélő eső.

Eredmények: Lányok nagy korosztály: 1. Szilágyi Ivett, 2. Varga Edit, 3. Rácz Mariann.

Lányok kis korosztály: 1. Farkas Noémi, 2. Farkas Ildikó, 3. Varga Dóra.

Füák nagy korosztály: 1. Vasvári Csaba, 2. Katona János, 3. Vasvári Erik.

Füák kis korosztály: 1. Nánási Dávid, 2. Szabadi Pál, 3. Márkus Pál.

A Tenisz Szakosztály támogatásával a teniszoktató Ágotai Emőke áldozatos munkájának eredményeképpen figyelemre méltó csírák jelentek meg a tordasi teniszben.

A jövőben is várjuk, hogy a többi versenyen változatlan aktivitással szerepeljenek!

Gratulálunk!

Dr. Katona József

Labdarúgó-szakosztály

A november 16-i Tordas – Alba Regia mérkőzéssel befejeződött az 1997–98-as bajnokság őszi idénye.

– felnőtt csapatunk a 10-ik helyen végzett, 5 győzelemmel, 2 döntetlennel és 8 vereséggel. Pontjainak száma 17. Gólaránya 30-30.

– ifjúsági csapatunk a 16-ik helyen tart. Pontjainak száma 6. Gólaránya 15-51.

Reméljük, hogy a megfiatalodott felnőtt csapatunk a tavaszi bajnokságon szebb eredményt fog elérni.

Ezúton is megköszöntjük a sportvezetőség, a játékosok és a támogatóink egész évi munkáját, az Önkormányzat hozzájárulását működésünkhöz.

Minden játékosnak, szurkolónak és sportbarátnak Kellemes Ünnepeket és Eredményekben Gazdag Boldog Újévet kívánok

Cifka János

SPORT SZILVESZTER

A Tordas Sportegyesület
1997. december 31-én 20 órai kezdettel

SZILVESZTERI BÁL-t rendez

a tordasi művelődési házban.

Szeretettel várunk mindenkit, töltsük együtt az óv utolsó óráit, köszöntsük az újat.

Jó zene, büfé.

Hirdetések

Könyvelő iroda vállalja egyéni vállalkozók, Kft-k, BT-k könyvelését, adóbevallását. Szolid árak!!! Szaktanácsadás!!! Várjuk a kezdő vállalkozókat is! Jelentkezés: Gergely Tamásné Tordas, Köztársaság út 2. Tel.: 22/467-683

Diplomás óvónő otthonában ideális körülmények között **gyermekfelügyeletet** vállal. csecsemő kortól egész napra. Érd.: 06-22-460-525

KEDVEZMENYES BOLTVEZETŐI TANFOLYAM!

A Regionális Vállalkozásfejlesztési Alapítvány kedvezményes áron Boltvezetői tanfolyamot szervez. Résztvételi feltétel: bármilyen szakmunkás bizonyítvány, vagy érettségi.

Tanfolyam díja: 48.000,- Ft - részletfizetési lehetőséggel.

Tanfolyam helye: Martonvásár. Kezdesi időpont: 1998. január 17.

Érdeklődni lehet: az alapítvány martonvásári irodájában, Budai út 12.

Tel.: 22-460-259

(Tájékoztatjuk az érdekelteket, hogy 1998. január 1-jétől a hatóságok ellenőrzik a szakmai képesítés meglétét, ami KÖTELEZŐ.)

Vállalkozók figyelmébe!

A Regionális Vállalkozásfejlesztési Alapítvány tanfolyammal egybekötött EGÉSZSÉGÜGYI MINIMUMVIZSGÁT szervez, mindazoknak a vállalkozóknak, alkalmazottainak, vállalatok dolgozóinak, akik bármilyen formában élelmiszerrel foglalkoznak (kereskedelem, vendéglátás, konyhák, feldolgozóipar stb.) A tanfolyam elvégzése kötelező, meglétét a hatóságok ellenőrzik.

A tanfolyam tervezett időpontja: 1998. január hó első hetvégeje.

Tanfolyam helye: Martonvásár.

Jelentkezni lehet: Regionális Vállalkozásfejlesztési Alapítvány irodájában, Budai út 12. tel.: 22-460-259

Megnyílt Martonvásáron a sétáló utcában a **Garancia Biztosító Rt.** irodája. teljeskörű szolgáltatással várjuk tisztelt ügyfeleinket. Nyitva: H-Cs.: 8.30-16.30, P: 8.30-14.00 egyben minden meglévő és leendő ügyfelünknek kellemes karácsonyi ünnepeket és boldog újévet kívánunk.

Figyelem!

Ugye tudja, hogy csak december 31-ig köthet 40%-os állami támogatással előtakarékossági szerződést az OTP LAKÁSTAKARÉKPÉNZTÁR-nál?

Ha szüksége van erre, vagy csak érdeklődik, hívjon; vagy keressen fel:

HEGEDŰS ISTVÁN, 2464 Gyűrő, Thököly u. 2. Telefon: 22/468-357

(reggel 9-ig), 30/576-087 (napközben)

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Köszönetünket fejezzük ki mindazoknak,
akik férjem

PAPP SÁNDOR

temetésén részt vettek, sírjára virágot helyeztek,
ezzel fájdalmunkat enyhíteni igyekeztek
a gyászoló család

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Köszönettel adózunk mindazoknak, akik
ismerték és szerették

BALOGH JÓZSEFET

és halálával ért nagy fájdalmunkban velünk
együtt érezték, utolsó útjára elkísérték,
vagy más módon fejezték ki együttérzésüket.

Balogh Józsefné és a gyászoló család

Tordasi Kishíró — Független kéthavilap

Kiadja: Tordas Község Önkormányzata

Szerkeszti: a szerkesztő bizottság

Tagjai: Márki Ferenc, Dr. Hamza Lászlóné

Számítógépes kiadványszerkesztés:

MÁTRIX Kft. Székesfehérvár, Zichy liget 10.

Tel.: (22) 329-888

Megjelenik kéthavonta, 600 pld ban.

Készült: Duna-Print Kft., Dunaiújváros, Gutenberg köz 2.

F. v.: Farkas István